

13.3.2020

Koronaviruksen vaikutukset työntekoon ja palkanmaksuun sekä rakennustyömaiden toimintaan

Koronaviruksen vaikutukset työntekoon ja palkanmaksuun

Työntekijä sairastuu koronavirukseen

Mikäli työntekijä sairastuu koronavirukseen, työntekijällä on oikeus sairausajan palkkaansa työehtosopimuksen määräysten mukaisesti. INFRA ry suosittelee yrityksiä sopimaan omalla ilmoituksella hyväksyttävän sairauspoissaolojakson pidentämistä.

Oikeus tartuntatautilain mukaiseen päivärahaan

Mikäli sairastunut työntekijä eristetään viranomaispäätöksellä, hänellä on oikeus tartuntatautilain mukaiseen tartuntatautipäivärahaan. Päiväraha on pääsääntöisesti täyden ansiomenetyksen suuruinen. Päiväraha voidaan maksaa myös työnantajalle siltä osin kuin tämä on maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa. Päiväraha ei korvaa kuitenkaan sairausajan palkasta meneviä sosiaalivakuutusmaksuja, jotka jäävät aina työnantajan vastuulle.

Työntekijä karanteenissa, ei ole itse sairas

Mikäli työntekijä määrätään viranomaisten toimesta karanteeniin, kyse on luvallisesta poissaolosta. Työnantajalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta maksaa palkkaa karanteenin ajalta. Vuosilomat kertyvät karanteenin ajalta normaalisti. Työnantajalla on tarvittaessa oikeus saada työntekijältä todistus karanteenista. Työnantaja ja työntekijä voivat myös sopia etätönn tekemisestä, jolloin palkka maksetaan normaalisti.

Työntekijällä on oikeus saada Kelalta tartuntatautilain mukaista päivärahaa karanteenin ajalta.

Työntekijän lapsi sairastuu

Mikäli työntekijän lapsi sairastuu koronavirukseen, työntekijällä on oikeus palkkaansa sairaan lapsen hoitoa tai lyhyttä tilapäistä vapaata koskevien työehtosopimusmääräysten perusteella. Palkallisen poissaolojakson pituus on lähtökohtaisesti neljä päivää.

Kela maksaa tartuntatautipäivärahaa alle 16-vuotiaan lapsen vanhemmalle sillä edellytyksellä, että lasta hoidetaan kotona, työn tekeminen on tämän vuoksi estynyt ja työntekijälle on syntynyt ansionmenetystä tämän vuoksi.

13.3.2020

Työntekijän lapsi määrätty karanteeniin, ei ole sairas

Mikäli työntekijän lapsi määrätään karanteeniin, työntekijän poissaolo on luvallinen, mutta työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta.

Tartuntatautipäivärahaa maksetaan alle 16-vuotiaan lapsen vanhemmalle sillä edellytyksellä, että lasta hoidetaan kotona, työn tekeminen on tämän vuoksi estynyt ja työntekijälle on syntynyt ansionmenetystä tämän vuoksi.

Koulu/päiväkoti suljettu

Mikäli työntekijän lapsen koulu tai päiväkoti on suljettu, eikä korvaavaa opiskelu- tai hoitopaikkaa ole voitu järjestää, työntekijällä on oikeus luvalliseen, mutta palkattomaan poissaoloon pakottavan perhesyyntä vuoksi. Tällaisen poissaolon ajaksi voidaan sopia myös esim. vuosilomien ja pekkaspäivien käyttämistä.

Työntekijällä ei ole oikeutta tartuntatautilain mukaiseen päivärahaan tällaisen poissaolon ajalta.

Työnantaja määrää työntekijän pysymään poissa työpaikalta

Mikäli työnantaja määrää oman arvionsa perusteella työntekijän pysymään poissa työpaikalta tartuntariskien vuoksi, tulee tällaisen poissaolon ajalta maksaa palkkaa. Työnantaja ja työntekijä voivat myös sopia etätöiden tekemisestä, jolloin palkka maksetaan normaalisti.

Ulkoministeriön torstaina 12.3.2020 antamien suositusten mukaan kaikkea tarpeetonta matkustamista ulkomaille tulee välttää. Suositus koskee sekä työmatkoja että vapaa-ajan matkoja. Mikäli työntekijä suosituksesta huolimatta matkustaa ulkomaille vapaa-ajan matkalle, työntekijää ei voida suosituksen mukaan Suomeen palattuaan päästää työpaikalle kahteen viikkoon. Tällaisen poissaolon ajalta työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta, ellei etätöistä ole sovittu. Matkustussuositus alkoi to 12.3.2020 ja on voimassa toistaiseksi. Jo aiemmin epidemia-alueille suunnattujen matkojen osalta noudatetaan samoja sääntöjä.

Tämä linjaus ei koske ulkomaalaisen työvoiman kotimaahan kohdistuvia välttämättömiä matkoja. INFRA ry kuitenkin suosittelee, että kotiin matkustamista ulkomaille tulee tässä tilanteessa välttää.

Työnteko estyy yrityksessä ylivoimaisen esteen vuoksi

Mikäli isompi joukko yrityksen tai työmaan työntekijöitä sairastuu tai joutuu karanteeniin yhtäaikaaisesti, tai jokin tuotannon kannalta välttämättömän osan tai palvelun saaminen estyy yllättäen koronaviruksen vuoksi, eikä tilanteeseen ole voitu varautua etukäteen, on kyse työsopimuslain 2 luvun 12 §:n mukaisesta työn teon estymisestä. Tämän mukaan, jos työntekijä on estynyt

13.3.2020

tekemästä työtään työpaikkaa kohdanneen ylivoimaisena esteenä pidettävän työnantajasta riippumattoman syyn vuoksi, on työntekijällä tämän mukaan oikeus saada palkkansa esteen ajalta, enintään kuitenkin 14 päivältä.

Mikäli työnteko estyy tätä pidemmältä ajalta, työntekijän tulee ilmoittautua TE-toimistoon työnhakijaksi ja mainittava työnhaun perusteeksi lomautukseen rinnastuva syy. Työntekijä on oikeutettu työttömyysturvaan sen edellytysten muutoin täytyessä 5 päivän omavastuuajan jälkeen.

Tarjolla olevan työn väheneminen

Työnantaja voi lomauttaa työntekijöitään tarjolla olevan työn vähenemisen seurauksena. Maa- ja vesirakennusalan työntekijöiden osalta lomautusmenettely ei edellytä YT-neuvottelujen käymistä. Lomautusilmoitusaika on 14 päivää, jos työsuhde on kestänyt vähintään 9 kk (alle 9 kuukauden työsuhdeissa lomautusilmoitusaika on viisi työpäivää).

Mahdollisissa rakennusalan toimihenkilöiden lomautustilanteissa YT-neuvottelut tulee käydä, mikäli yrityksessä työskentelevien työntekijöiden määrä on säännöllisesti vähintään 20. Vaihtoehtoisesti vähentynyt työvoiman tarve voidaan käsitellä rakennusalan toimihenkilöiden työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesti henkilöstösuunnitelmassa henkilöstön edustajan tai koko toimihenkilöryhmän kanssa, jolloin YT-neuvottelua ei tarvitse käydä. Toimihenkilöiden osalta noudatettava lomautusilmoitusaika on 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään yhden vuoden ja yksi kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli vuoden.

Lomautusmenettelyä voidaan käyttää myös silloin, jos tilaaja kieltäytyy päättämästä työntekijää työmaalle, yrityksensä toimitiloihin tms. eikä muuta työtä tarjolla.

13.3.2020

Koronaviruksen vaikutukset rakennustyömaiden toimintaan

Koronavirustartunta voi muodostaa ylivoimaisen esteen rakennustyömaiden sopimusvelvoitteiden täyttämiseen. Tällaisessa tilanteessa yritysten tulee huolehtia asianmukaisen ilmoituksen tekemisestä jokaisessa viivästyksen vaikutuspiirissä olevassa sopimussuhteessa.

Työmaan päätoteuttajan on syytä huolehtia myös työmaan muille toimijoille annettavasta ohjeistuksesta tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi. Ja samalla tiedottaa mahdollisissa tartuntatilanteissa noudatettavista menettelytavoista ja vaadittavista toimenpiteistä.

Koronaviruksen aiheuttamat työntekijöiden sairauspoissaolot tai mahdolliset karanteenimääräykset voivat vaikeuttaa omien työntekijöiden tai aliurakoitsijoiden työskentelyä työmaalla tai estää sen kokonaan. Kyseessä on YSE 20 §:n mukainen urakoitsijan työtä kohdannut ylivoimainen este. Tällaisissa tilanteissa urakoitsijan tulee viipymättä ilmoittaa asiasta työn tilaajalle YSE 23 §:n mukaisesti. *Liite: Ilmoitus ylivoimaisen esteen aiheuttamasta urakan viivästyksestä*

Lisäksi suositellaan, että työmaan päätoteuttaja ilmoittaa mahdollisuuksien mukaan omille aliurakoitsijoilleen, mikäli koronaviruksen aiheuttama ylivoimainen este johtaa työmaalla siihen, ettei työtä ole mahdollista suorittaa tai se viivästyy sovitusta. Näin voidaan ehkäistä tarpeettomia kustannuksia sekä viivästyksestä aiheutuneita häiriöitä.

Mikäli työsuoritus koronaviruksen vuoksi viivästyy, urakoitsijalla on YSE 20 §:n mukaan oikeus kohtuulliseen lisäaikaan. Urakan viivästyksen aiheuttamia lisäkustannuksia ei kuitenkaan korvata tällaisessa tilanteessa kuin vähäisiltä osin. Jos urakkasuoritus keskeytyy osittain tai kokonaan sopijapuolista riippumattomista syistä, ja siitä aiheutuu urakoitsijalle vahinkoa, tilaaja korvaa urakoitsijalle YSE 50 §:n mukaan keskeytyksestä aiheutuneet vartiointikustannukset, lämmitys- ja muut energiakustannukset sekä työmaan suojaus, huolto- ja hoitokustannukset.

Lisäksi tilaaja osallistuu urakoitsijalle aiheutuneisiin muihin kustannuksiin keskeytysajalta työpäivää kohti seuraavasti: ensimmäiseltä viideltä työpäivältä kahdella prosentilla ja se jälkeiseltä ajalta 1 prosentilla urakan keskimääräisestä päiväkustannuksesta. Tämä lasketaan jakamalla arvonlisäveroton urakkahinta työpäivien lukumäärällä.

Mikäli rakennustyön tilaaja estää työskentelyn työpaikalla, eikä kyse ole ylivoimaisesta esteestä, tilaaja on velvollinen korvaamaan urakoitsijalle kaikki tästä aiheutuneet kustannukset. Urakoitsijan tulee reklamoida asiasta viipymättä tilaajalle.

13.3.2020

RT:n koronatyöryhmä

Rakennusteollisuus RT ry:ssä on perustettu koronavirustilanteen vuoksi kaikki toimialat kattava työryhmä. Ryhmä seuraa tilanteen kehittymistä yhdessä EK:n asiantuntijoiden kanssa ja laatii tarvittavat lisäohjeistukset jäsenyrityksille.

Ryhmään kuuluvat seuraavat henkilöt:

Paavo Mattila, Talonrakennusteollisuus ry

Diana Răman, Talonrakennusteollisuus ry

Riikka Jäntti, Rakennustuoteteollisuus RTT ry

Tanja Määttä, Rakennusteollisuus RT ry

Mika Kortene, INFRA ry

Kati Kaskiala, INFRA ry

Jukka Koivisto, Pintaurakoitsijat ry

Pia Kilpeläinen, LVI-Tekniset Urakoitsijat ry

Ilkka Salo, Talotekninen teollisuus ja kauppa

Lisätietoja

Mika Kortene
Työmarkkinajohtaja
puh 040 723 7226

mika.kortene@infra.fi

Tiina Olin
Lakimies
puh 050 452 6633

tiina.olin@infra.fi

Liite

Ilmoitus ylivoimaisen esteen aiheuttamasta urakan viivästyksestä

Välisemme urakkasopimukseen viitaten ilmoitamme, koronaviruksen aiheuttamat materiaalitoimitusten viiveet vaikuttavat urakkasuoritukseemme X:n työmaalla ja saattavat johtaa koko urakan viivästymiseen. Tästä syystä varaamme puheoikeuden urakan suoritusajan pidennykseen sekä YSE 50 §:n mukaisiin korvauksiin.

Tulemme yksilöimään vaatimuksemme lisääjasta ja kustannusten korvauksista heti sen jälkeen, kun vaikutukset työmaan aikatauluun voidaan todeta.

Lisäksi tarvittaessa: Pyydämme lisäksi tilaajaa neuvotteluun työmaalle yhteisesti sovittuna ajankohtana, jolloin voimme sopia aiheutuvan viivästyksen kiinnikuromisesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Rakentavin terveisin,
Urakoitsija Oy